

Navn: Brita Bjørkelo og Inger Marie Sunde
Tittel: Forskere ved Politihøgskolen

Sosiale medier og politiet

Hvis politiet og politistudenter er som andre, så bruker de sosiale medier i meget stor grad. Hva med politiutdanningen sin rolle?

Ifølge Statistisk Sentralbyrå har nær sagt alle norske studenter og cirka to tredjedeler av norske arbeidstakere benyttet sosiale nettsamfunn som eksempelvis Facebook (FB) de siste tre måneder.¹ Politiforum har tematisert dette temaet både i forhold til kunnskapsdeling og i form av retningslinjene for hvordan politiet som organisasjon skal fremstå på sosiale medier som FB og Twitter.²

I denne artikkelen retter vi søkelys mot hvilket fokus Politihøgskolen og politiet som etat har på bruk av sosiale medier.³

SOSIALE MEDIER

Retningslinjene for politiets rolle på sosiale medier er som følger:

1. Taushetsbelagt informasjon skal ikke deles på sosiale medier.
2. Sosiale medier skal ikke brukes til saksbehandling.
3. Det er ikke mulig å anmelde noen gjennom sosiale medier.
4. Kontakten med politiet gjennom sosiale medier er uformell, noe som må være tydelig.
5. Politiet skal framstå som imøtekommende, men med profesjonell avstand.
6. De som i jobbsammenheng ytrer seg på sosiale medier, må holde seg strengt til rollen som politiansatt, og ikke blande inn private synspunkter.
7. Unøyaktig eller feil informasjon må rettes opp, med beskjed om at dette er gjort.
8. Politiet styrer ikke aktiviteten i sosiale medier, men sidene og aktiviteten må jevnlig kontrolleres.
9. Vær forberedt på at det vil framsettes kritiske synspunkter i sosiale medier.

Ifølge retningslinjene er det ikke mulig å skille mellom en helt privat rolle og rollen som tjenestemann. Hva med studentene ved Politihøgskolen?

Debatten står ikke ved om man er for eller mot sosiale medier, fordi de fleste norske studenter og arbeidstakere er der.⁴ Spørsmålet er hvordan vi velger å forholde oss til de sosiale mediene, som lærere, studenter, potensielle tjenestemenn og ledere i politiet.

Noe av det vesentlige for en utdanning som politiets, er å utvikle en rolle og identitet som er i takt med samfunnsutviklingen.⁵ Politihøgskolen selv benytter per i dag FB på ulike måter.⁶ Hvordan legger politiutdanningen til rette for bruk av so-

siale medier som både er i tråd med politiets rolle og identitet og er i takt med samfunnsutviklingen?

STUDENTERS BRUK AV SOSIALE MEDIER

Brita Bjørkelo driver i samarbeid med andre forskere den norske delen av et større internasjonalt forskningsprosjekt om «Etikk, sosiale medier og lærerutdanning».⁷ Studien undersøker etikk og faktisk bruk av sosiale medier blant lærerstudentene.⁸ I tillegg kartlegges prospektiv bruk, noe som vil si antatte endringer i bruk av sosiale medier ved jobbsøking og som profesjonell yrkesutøver.

Preliminære resultater ble presentert ved konferansen til den europeiske foreningen for forskning på læring og instruksjon (EARLI).⁹ Sammenligningsgrunnlaget er australske lærerstudenter som er vant til at etiske retningslinjer regulerer deres atferd under utdanningen og at sertifisering kreves når de er ferdigutdannede lærere.¹⁰ I Norge vil noe lignende være den løpende skikkethetsvurderingen som gjøres underveis i lærer- og andre profesjonsutdanninger.

POLITIUTDANNINGEN OG SOSIALE MEDIER

Som politiutdannere kan vi spørre oss om (1) det at sosiale medier i høy grad er i bruk, og (2) at det eksisterer retningslinjer for bruk av sosiale medier, bør gi grunn til å ta «nettikette» i betraktning ved opptak til Politihøgskolen og i den løpende skikkethetsvurderingen. Uskikkethet kan som kjent føre til tap av studierett.¹² En slik vurdering kan relateres til det generelle skikkethetskravet og opptaksreglementet¹³ som blant annet krever at studenten utviser:

Inkluderende holdninger i forhold til mangfold.

Modenhet og empati.

Motivasjon og refleksjon i forhold til polirollen.

Disse kravene bør anses som å være minst like viktige som det fysiske kravet da politiarbeid er forholdsvis lite actionfylt og hovedsakelig går ut på å kommunisere verbalt

med publikum.¹⁴

Det er derfor et tankekors at politistudenter aldri har vært så opptatt av sin fysikk som nå.¹⁵ Spørsmålet er dermed om vi som politiutdannere sørger for at det etiske refleksjonsnivået utvikler seg i samme takt som det fysiske?

Som utdannet politi har man en samfunnsfunksjon å fylle, noe som i dag også inkluderer kunnskap om sosiale medier. Det krever modenhet og refleksjon. Hvordan blir dette tatt inn i utdanningen? Kan politiet opptre privat på et sosialt nettsted og være i tråd med de tidligere presenterte retningslinjene? Erfaring har vist at dette ikke er holdbart for andre offentlige funksjoner.¹⁶

Det synes derfor relevant å utvide det tidligere nevnte forskningsprosjektet blant lærerstudenter til også å involvere Politihøgskolen. Dette kan innebære undersøkelser av (1) opplevd grad og

FOTO: POLITIFORUM

nytte av etikkundervisning, (2) faktisk bruk av sosiale medier under praksis, (3) faktisk bruk i undervisning, samt undersøkelser av (4) faktisk bruk og praksis blant politiledere. En slik undersøkelse kan gi svar på hvilke sosiale medier som benyttes blant studenter og i etaten, hvilket hovedformål bruken har og om utdanningen gir eksempel på bruk som studenter kan lære av og være rustet for sitt kommende samfunnsoppdrag.

Etiske vurderinger består ofte i å måtte velge mellom flere mulige alternativ i møte med et dilemma, noe som ikke er enkelt. Fra før vet vi at etikkprosjekt utført blant politistudenter har fått positive evalueringer.¹⁷ Vi tror derfor at det derfor er et behov for diskusjoner omkring de etiske vurderinger som reises ved bruk av sosiale medier ved de ulike utdanningene som drives ved Politihøgskolen.

ETATENS BRUK AV SOSIALE MEDIER

Det finnes mange områder av etatens jobbførelse hvor sosiale medier kan tematiseres innen politiutdanningen. Et er politiutdannerens egen bruk. Et annet er sosiale mediers

betydning som kilde for elektroniske bevis, noe Inger Marie Sunde er opptatt av med tanke på etterforskningsfaget.

Videre er etatens håndtering av forholdet til publikum i sosiale medier av interesse. Relevante spørsmål i undervisning ved Politihøgskolen kan derfor være slik som:

Hva er formålet med politiets opptreden på sosiale medier?

Er det samsvar mellom formål og politiets opptreden på sosiale medier?

Hvilke rollemodeller finnes i etaten?

Vi har registrert at mangfoldet av temaer skaper en viss usikkerhet om hva spørsmål rundt sosiale medier gjelder. Medieinteressen i fjor omkring satsingen i engelsk politiutdanning på sosiale medier, er illustrerende.¹⁸ Spørsmål om politiet «burde være mer på nettet» ble besvart ut fra helt ulike perspektiver avhengig av hvem som ble spurt.

Dermed snakket man om studiesituasjon, håndtering av publikumsrelasjoner og etterforskningsvirksomhet i skjønn forening. Vi tror det bør satses mer systematisk på utdanning og forskning på dette feltet og vil gjerne bidra til dette. ■

SJEKKER PROFILEN:

Skal Politihøgskolen vurdere søkerens skikkethet ved å gjennomgå deres Facebook-profil?

1 <http://www.ssb.no/emner/10/03/ikthus/tab-2011-07-01-05.html> De eksakte tall er 96 % av studentene og 66 % av de ansatte.

2 Se for eksempel <http://www.politiforum.no/id/3357> og <http://www.politiforum.no/id/3879>

3

4 Undersøkelser utført blant norske studentgrupper har vist at bruk av sosiale medier er utbredt på tvers av fag. Se eksempelvis Hovden, J. F. (2011). Bergensstudenter og kultur 2008. Tabell og dokumentasjonsrapport. Upublisert og Aalen, I. (2011). Fra Poke til Like. Facebook-forskningen fra 2007 til 2011. Trondheim: NTNU: Masteroppgave i medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi.

5 Se eksempelvis http://www.pf.no/as-set/5530/1/5530_1.pdf

6 <http://www.facebook.com/Politiutdanning>, <http://www.facebook.com/PHSbiblioteket> og <http://www.phs.no/no/Om-PHS/Nyheter-og-media/Pressemeldinger/Supernyhet/>

7 <https://www.uib.no/tg/dlc/prosjekter/etikk-sosiale-media-og-laerarutdanning>

8 <http://www.nvu.no/nvukonferansen2011/Etikk-sosialemedier-og-LU.pdf>

9 http://www.earli2011.org/nqcontent.cfm?a_id=1

10 <http://www.vit.vic.edu.au/conduct/victorian-teaching-profession-code-of-conduct/Pages/default.aspx>

11 <http://snl.no/nettikette/IT>

12 <http://intranett.phs.no/Nyheter/Nyhetsarkiv/2010/December/Student-mistet-studieretten/>

13 <http://www.phs.no/no/Studietilbud/Bachelor/Opptakskrav/>

14 <http://universitas.no/magasin/56297/politiskolen-2>

15 Lagestad, P. (2011). "Fysisk styrke eller bare prat": Om kjønn, fysisk trening og ordenstjeneste i politiet. Oslo: Norges idrettshøgskole. Link: http://brage.bibsys.no/politihs/handle/URN:NBN:no-bibsys-brage_17571

16 <http://www.nrk.no/nyheter/1.7509806>

17 <http://intranett.phs.no/Nyheter/Nyhetsarkiv/2008/March/NORDCOP--Etikkprosjekt-for-nordiske-politistudenter/>

18 Se eksempelvis http://www.bbc.co.uk/world-service/news/2010/11/101102_tweeting_police_wup_sl.shtml og <http://www.aolnews.com/2010/11/13/facebook-em-danno-uk-cops-learning-social-media/>